

Inserati se sprejemajo in veljajo trisestopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 " "
15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Narodno prejemna opravništvo (administracija) in ekspedicijska na starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 6 " — "
za četrt leta . . . 3 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo v Hilberjevi ulici št. 6.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Združenje s Hrvati.

Zagreb je bil od nekdaj središče avstrijskega jugoslovanstva. Tudi sedaj vidimo gibanje, ki teži po tem, da se pod Zagrebom združijo južno slovenske zemlje, Krajina, Dalmacija, Istra itd. Pa hrvatska kraljevina še ne bode cela, dokler ni v svoje naročje vzela tudi Slovenije. Ako smo Slovenci Hrvatom tuji, ali, kar Bog obvari, ako nas vse ponemlje, potem je tudi Zagreb svojo sedanjo veljavo zgubil, ker leži preblizo štajersko — kranjske meje, ker ni v središču hrvatskega naroda, ampak le v sredi slovensko — hrvatskega naroda. Zagrebčanom mora tedaj na tem mnogo ležati, da skušajo pridobiti tudi slovenske pokrajine. Slovensko in hrvatsko pleme sta si tako sorodna, da stoletja v miru in slogi vkup živita; razloček jezika se pozna v knjigi in v daljavi; kjer so pa Hrvatje in Slovenci sosedje, tam se ne vé, bi jih li po jeziku prišteval Slovincem ali Hrvatom; Beli Kranjci se tako lahko Slovincem, kakor Hrvatom prištevajo, o Hrvatih na štajerski meji pa še zdaj ne vemo, so li Slovenci ali Hrvatje. Tedaj v praksi v medsebojnem prometu oba naroda prav za prav ne delata več razlike, kakor je na pr. razlika med Kranjcem in Korošcem. Ako bi bilo na narodu, ne bi on nikdar razlike veljati pustil; od nekdaj smatrajo naši kmetje Hrvate za „prave Slovence“, in marsikateri pravi: „jaz znam dobro slovenski, ker sem bil toliko in toliko časa na Hrvatskem.“ Tedaj hrvatski jezik smatrajo kot pravi slovenski jezik.

Če se pa oba naroda tako ljubita, če se

oba naroda tako umejeta, če med seboj nobene razlike nečeta poznati, in se smatrata kot brata, — čemu je treba bilo, ali je še treba, da omikanci delajo razloček med narodoma? Zakaj se mar nekteri Slovenci bojé združenja s Hrvati? Nekterim Slovincem se smili slovenski jezik, in pravijo: „ako se združimo s Hrvati, zgubi naš jezik vso veljavo“. Kako to? Jezikovo tiranstvo je abotno, in se bode preživelo; šole bi se lahko tako ustrojile, da bi slovenščina obdržala veljavo, da bi se pa tudi hrvaščina toliko naučila, da bi bil vsak izobražen Jugoslovan tega jezika zmožen, in sposoben za obiskovanje vseučilišča v Zagrebu, kjer ima hrvaščina veljavo in prednost, kar pa ne izključuje, da se tudi nekaj slovenskega predavanja vvede. Tako, mislimo, bi tudi Hrvatje o tej reči sodili, in taka sodba nas vendar ne more boleti, če pomislimo, kako se nam zdaj godi.

Zaradi uradov bi bilo treba praktično ravnati, namreč nastaviti v slovenskih krajih slovenske, v hrvatskih hrvatske, v dalmatinskih dalmatinske uradnike, ker le tako zadobi vlada zaupanje pri ljudstvu, ako obéuje z njim s posredovanjem domačinov; uradovanje samo moralo bi se nekoliko ozirati na krajni dialekt ali narečje, in vsakako bi bilo treba posebne slovenske pravoslavne stolice (naj že bo s hrvatsko terminologijo) v Zagrebu ali v Ljubljani, kjer se bodo izučili slovenskega narečja popolnoma zmožni juristi.

Na drugi strani ne dvomimo, da bomo mi po naravni teži tudi na Hrvate vplivali v mnogem oziru, in da bodo tudi oni od nas

marsikaj sprejeli, in da bode morda celo naš jezik kaj vplival na hrvatskega.

Nekteri se bojé tudi združenja s Hrvati, češ, da potem Slovenci ne bomo nič govoriti imeli, da bo vse Hrvat vladal, Slovenec pa bo njegov hlapec. — To je maioščna in abotna misel. Že zdaj, ko je le komaj kaka pest Slovencev na Hrvatskem, upivali so vendar že večkrat na politiko hrvatsko in med deželnimi poslanci je tudi nekaj rojenih Slovencev. Ko bi prišlo nvmesto par tisoč cel poldrugi milijon Slovencev pod hrvatsko administracijo, kako to, da bi si ne mogli posluha in veljave pridobiti? Saj bi imeli svoje poslance v saboru hrvatskem, in če bi se tam kdo manjšine bati imel, bodo toravno Hrvatje, ker Srbi iz Bosne, Srema in Dalmacije bodo vselej radi s Slovenci proti Hrvatom glasovali, če bi prišlo do narodnostnih preprirov. Pa mislimo, da postanemo s časom jeden narod tudi v mislih, kakor smo že faktično, in potem ne bode več treba preprirov za narodnost in stranke se bodo po drugih nazorih razdruževale.

Nekteri nepraktični ljudje so tudi zoper združenje s Hrvati, češ, „mi poznamo vse Slovence za svoje brate, mi nečemo nobenega separatizma (ločitve), in hrvatska kraljevina ni nič drugega, ko separatistična država, ki neče o slovanstvu nič slišati.“ Pa tako govorjenje nema nobenega smisla. Hrvatje si pač mislijo: bolje drži ga, kakor lovi ga; zato se trdno držé pravic svoje kraljevine, in teh nečejo zamenjati za meglene dobitke, ki jih čakajo iz rešitve vseslovenskega vprašanja. Saj to je najboljša rešitev slovenskega vprašanja,

Patriarh Nikon.

Po Petruševakem spisal J. Steklasa.

(Dalje.)

To je silno zbolelo oholo srce Nikonovo. On je odšel v cerkev, odslužil obedno, in ko so odpeli „bodi ime gospodnje“, stopil na amfon (naslonjak pri oltarju) ter spregovoril, da je on narodu oduren pastir, ker ne razumi pasti črede Kristusove, in da zavoljo tega noče biti nič več patriarh. Narod je zašumel, zalahalo se je jokanje. Nikon se je izalekel, prinesli so mu prosto mniško obleko, ali narod mu je to obleko vzela. Nikon je odšel v zakristijo, napisal caru pismo, oblekel črno kulkico ter je hotel iziti iz cerkve, ali narod ga je obkolil ter ga ni dalje pustil. Nikon se je vsel na poslednjo stopnico pri amfonu ter tako čakal.

Caru so precej povedali, kaj se godi v cerkvi. Aleksej Mihajlovič se je jako prestrašil, ali sam vendar ni hotel v cerkev iti, nego je poslal svojega prvega bojarina. Le-ta bojar je prišel dvakrat k Nikonu ter ga nagovarjal, ali ga ni mogel pregovoriti. Nikon je šel iz

cerkve v podvorje, ali narod je tiščal za njim v joku. Stopivši na podvorje blagoslovil je Nikon narod ter velel, da naj se lepo razide, sam pa je čez tri dni odšel v svoj najdražji samostan Voskresenski, 50 vrat od Moskve daleč.

Nikon ni mislil odstopiti niti se odreči časti patrijarške. On je hotel samo to doseči, da bi bil prišel car sam v cerkev z njim se pomiriti ter poprositi ga, da bi ostal še patrijarh, kakor se je to zgodilo pred šest leti. Ali Nikon se je zdaj prevaril: car ni prišel.

Nekaj časa živel je Nikon v Voskresenskem samostanu prav mirno, kakor da je vse pozabil, kar se je bilo dogodilo. Pisal je tudi caru mirna in miroljubiva pisma ter se ni z nobenim niti najmanje prepiral. Blagodušnemu caru se je tudi omehčalo srce ter je začel premišljevati — ni-li Nikon mnogo po nedoiznem trpel. Bojari so se pa preplašili ter so gledali, da izbijejo caru take misli iz glave. Njim se je posrečilo konečno, da Nikonu prav do živega razžalijo. Car je namreč zapovedal, da se ima v vseh patrijarških prostorijah vse pregledati, tudi pisma Nikonova, da bi se mu

mogla dokazati kakšna krivica. Nikon ni mogel strpeti, nego je napisal gosudarju razžaljivo pismo; gosudar se je razsrdil in nastalo je med njima še več sovraštvo nego je bilo poprej. Gosudar je sklical zbor, da se izbere nov patrijarh mesto Nikona; Nikon je na to pristal, ali višjega pastirstva si ni dal odvzeti ter ga je hotel opravljati s svojimi samostani kakor dozdaj. Tako se te zadeve niso mogle na noben način poravnati.

Leta so tekla za leti, patrijarha v Moskvi pa le ni bilo. Razdor med carom in Nikonom se ni zmanjšal, nego povečal. Nikon ni umel krotiti svoje prepirljive narave, a njegovim sovražnikom pa je to ravno ugajalo. Oni so navlašč dražili patrijarha z raznimi oponosi, grajami in sitnimi besedami. Od jeze in strasti je pisal Nikon caru razžaljiva pisma, zmerjal svoje sovražnike s prostimi besedami, in sploh se je tako ponašal, kakor človek v hladnem razumu ne bi delal. Nikonove besede pa so se donšale k caru z dodatki in car ni mogel znati, kaj je resničnega, kaj pa lažjivega. A čim so sovražniki Nikonovi prenehali ogovarjati, mislil je dobri car na prošle čase, ter so

da se roč za rodom na svoje noge postavi, in vse svoje ude skupaj zbere. Kakor je Čehom naloga, združiti česke dežele v samostojni upravi in potem Slovakom na pomoč priti tako je Hrvatom dana težka in častna naloga, da najprvo vse hrvatske zemlje združijo, potem okrepjeni še Slovence rešijo, in hrvatski kraljevini pridružijo.

Marsikdo še upa pri nas na samostojno Slovenijo, pa bo še dolgo upal in — čakal. Sami za se smo premajhni in preslabi, — kdor je pravi prijatelj naroda, bo spoznal in pritrdil, da bi bilo za prihodnji obstanek najbolje, ako se tesno oklenemo sorodnega naroda hrvatskega, ker le tako nam bo mogoče, otresti nemčuratvo in lahonstvo in narod obvarovati potujčenja; ako pa nečemo vzajemnosti s Hrvati, in če hočemo le še dalje čakati Slovenijo — (katera pa tudi lahko v okviru Hrvatske obstoji) — dočakali bomo morda to, da slovenskega naroda nikjer več ne bo, ker bo delil osodo Maribora, Celovca, Celja in Gorice, — da bo ponemčen ali polahčen. Da se z ukrepljenjem jugoslovanskih dežel tudi cesarstvo avstrijsko vtrdi, nam ni treba še povdarjati. Ravno sedaj, ko pride več odličnih Hrvatov k Bleiweisovi svečanosti v Ljubljano, smo to pisali; morda se med slovenskimi in hrvatskimi voditelji pri tej priliki zbudé tisti nazori, po katerih se ima vrediti čedalje prarčnejša vzajemnost med slovenskim in hrvatskim narodom.

O sedemdesetletnici dr. J. Bleiweisa

piše „Obzor“: „Čudna je osoda“ slovanskih narodov. Akoravno se razločujejo od drugih zé svojo miroljubno pravnostjo, potrpežljivostjo zé svojo pridnostjo in neumorno delavnostjo in sicer bolj v tujo kakor v svojo korist, akoravno so Rusi in Poljaki, Čehi na severu, Hrvati, Srbi, in Slovenci na jugu stražili, uni proti Tatarom, ti proti Turku, ter vurovati zahodno Evropo, da se je mogla razvijati in v oldki napredovati, vendar je bilo jim le plačilo, da so bili zaničevani in da so bili del brez samostalnosti. Narodi in zapadne evropske države so se večkrat bojevali, Germani napadali so Romane, ti zopet Germane, a kadar je šlo na to, da se na steno pritisnejo Slovani, da se jim vzame kaka pravica, takrat so

bili ti različni življi ene misli, ter so imeli eden in isti cilj.

Saj tudi v sedanjem času ni še nič bolje. Ako se kateremu Abrahamovemu sinu v Rumuniji ali Srbiji prigodi kaj neugodnega, česar si je največ sam kriv, koj vsatane diplomacija cele Evrope, da piše note in išče zadostovanja; a ko so Turki pomorili nad 12 tisuč Bulgarov, ko so mesarili ljudi kakor zverino, — dela, katerih pero ne more popisati in kakoršnih ne pozna najgrozovitnejša doba starega in srednjega veka; — takrat se ni ganilo pero nobenega diplomata tako imenovane kulturne Evrope in sicer samo zato ne, ker so mučenci bili — Slovani.

Ako je vklub vsemu temu Slovanstvo vendar napredovalo v zadnje polovici našega veka in vse bolj napreduje, pripisati je treba to edino njegovej moči in zmožnosti, ktera nam je porok, da si tudi Slovan hoče priboriti položaj, koji se mu spodobi v krogu narodov in držav.

A napredek Slovanov ni lahek. — Živeči v državah, katere se niso brigale za njegovo izobraženje, marveč opovirale, ktere so protivno hotele vzdržati ga v duševnem mrtvilu, treba je bilo vztrajnosti in velike požrtvovalnosti posameznih, katerim je bil sveti cilj, da zdramijo svoj narod in ga izobražijo, da more braniti svoja narodna prava in vestno boriti se proti mnogoštevilnim protivnikom.

Mi Hrvati smo si res mnogo priborili in srce se nam mora polniti z radostjo, kadar pomislimo, da so časi, ko smo se morali za najmanjše privolitve težko boriti minuli — (tempa passati).

Drugače je z našimi brati — Slovenci. Oni morajo še zmiraj prenašati težave, o kterih bi človek mislil, da so v vstavnej državi nemogoče. Nedavno končano letošnje zasedanje ljubljanskega zbora je zelo podučno v tem obziru, kajti iz razprav vidimo, kako se še v sedanjem izobraženem času marljivi, delavni in bistroumni narod mora boriti za pravico svoje stvari in kako se mu še dandanes krati to najpravnije pravo. Tako je bila zaprta edina slovenska gimnazija v Kranji novemu deželnemu odboru, kteremu je prišla protinarodna večina na krmilo, je naloženo, naj od sedaj ne vreduje sploh v slovenskem jeziku, marveč v nemškem. Daljne zborove razprave dokazujejo, kako se

od neke strani demoralizuje slovensko ljudstvo, da se tim ložje pripravi za germanizacijo; iz teh razprav doznali smo tudi reči, ktere so bile pri nas v Bachovej in Rauchovej dobi nemogoče.

No vendar slovenski narod ne peša, marveč ravno v tej poskušnji se pripravlja, da slovesno proslavi svoje preropenje. Pravimo, preropenje, kajti z imenom dr. J. Bleiweisa je ozko zvezano preropenje slovenskega naroda in ako le-ta obhaja 70 letnico Bleiweisovega rojstva, pripravlja ob enem odlično demonstracijo, ktera ima namen dokazati protivnikom, da kakor dr. J. Bleiweis ni nikdar pešal in jenjal braniti pravic svojega naroda, tako tudi narod ne bode pešal in jenjal boriti se, dokler si žue pribori častne eksistence, namreč — narodne svobode.

In res, nared, pri kterem zahvalnost svojim boriteljem ni prazna beseda, ampak se v tako slovesnem trenutku pokaže, da je odkritosrčen in iskren — taki narod ni izgubljen.

Ni treba tu popisovati, kake zasluge ima za Slovence dr. Janez Bleiweis na kulturnem in gospodarskem polji, kajti prepričani smo, da so znane vsakemu oblikanemu Hrvatu ter ne bi povedali svojim čitateljem nič novega; spominimo se samo, da se je večkrat trudil dokazati svojim Slovincem, kteri so mu nadelj častno ime „oče narodov“, da je njihova najgotovija rešitev, ako se zedinijo s Hrvati.

Današnja doba bolj kakor kedaj poprej veleva Hrvatom in Slovincem, da naj so v neprestani dotiki in naj stopijo v čim ožjo zvezo.

Podvizajmo se tedaj 19. listopada in poj-dimo, kolikor mogoče v velikem številu v Ljubljano, da okreplamo duševno zvezo in ponovimo bratovsko slogo mej dvema najbližjima odrastkoma skoraj enega in istega slovenskega naroda, in počastimo ob enem moža, kteri je celo svoje življenje posvetil svetelj slovenskej stvari. D. Š.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 15. novembra.

Cesar so 13. t. m. v Budapeštu sprejeli ruskega poročnika grofa Šuvalova, kterega

je hotel zopet pomiriti s patrijarhom. Ali Nikonovi sovražniki so bili oprezni ter so precej združbo začeli, kar jim je bilo lahko, kajti Nikon je imel več sovražnikov nego prijateljev. Eden izmed prijateljev je hotel pomiriti Nikona s carom ter ga je zmamil zato v Moskvo, ker bi se tudi car, kakor je govoril, sam rad z njim sdravil. Ali vse to ni imelo nobene koristi za Nikona, a prijatelj njegov je bil za voljo tega mučen ter v daljne kraje za kazen pregnan.

Razdor ni bilo videti konca. Srce je bolelo Alekseja Mihajloviča, ko je moral gledati cerkev brez pastirja, in on ni vedel, kaj bi storil. Poslednjič, po dolgem in težkim premišljevanju je sklenil: vse to stvar izročiti razsodbi iztočnem pravoslavnim patrijarhom. Zgotovili so zanje pisma, odredili za to poslanca ter ga odpravili povabiti patrijarhe v Moskvo. Čez nekoliko časa se vrne poslanec z odgovorom. Patrijarha carigradski in jeruzalemski sta odpisala, da ne moreta priti, aleksandrijski in antijski pa sta obljubila, da se bosta pri prvi priložnosti podala na pot. zares, v kratkem prideta do ruske meje,

odkoder sta bila z veliko častjo spremljana v Moskvo. Le to je bilo v novembru l. 1666.

Cel mesec je pretekel, kar so poklicali Nikona pred sodbo. V tem času sta se patrijarha razgovarjala s časom ter pregledovala Nikonovo obtožbo; razkazovali in tolmačili pa so vso to stvar trije arhierci, največi sovražniki Nikonovi. Konečno so postali v voskresenski samostan po Nikona na odgovor. Zbor je pričakoval Nikona v stolnej, carskej sobi, tukaj je bil car sam s patrijarhoma, arhierci, arhimandriti, protopopi, mnogimi knezi, bojarji in drugimi imenitnimi ljudmi. Nikon je prišel na zbor z dostojanstvom, kakor se patrijarhu spodobi; naklonil se je caru do zemlje trikrat, patrijarhoma pa dvakrat. Patrijarha sta mu velela vsesti se, ali Nikton opazivati, da zanj ni pripravljene posebnega mesta, nego na klopi med arhierci, se ni hotel vsesti nego je raje stal. Tedaj se vzdigne car Aleksej Mihajlovič ter stopi v sredino, da bode govoril; pa tudi patrijarha sta hotela vstati, ali car je njima rekel, da naj sedita, kakor morajo po navadi sodniki.

Car je rekel, da je Nikon pustil patrijar-

hat samovoljno, brez carske zapovedi in brez zborovega sveta; odrekal se je časti patrijarške od nobenega preganjan; valed tega so se porodili neredi in nemiri in cerkev vdovastuje brez pastirja že deveto leto. Tolmač je patrijarhoma raztolmačil carjev govor, in potem sta začela spraševati Nikona. Zbor je trajal 8 do 9 ur in čez štiri dni se je zbral v drugič. Sodba se ni vršila po pravici: zdaj so sodili po cerkvenih vstavah, zdaj zopet po svojej volji. Nikonovi odgovori so dajali povod novim vprašanjem, ali pa tudi drugi smisli; spraševali so ga zdaj o tej, zdaj zopet o kakej drugej stvari brez pravega reda. Vzdignil se je lahko vsakdo ter govoril, kar je hotel o Nikonu, če tudi k reči ni spadalo; včasih pa so se vzdignili vsi ter glasno grajali Nikona. Nastal je velik šum, strašen nered. Videč, da so se zbrali ne da ga sodijo nego obdolžijo, se tudi Nikon po svojej navadi ni zdržal, nego je govoril osorno ter ni prizanašal niti patrijarhoma. Zbor pa je konečno sklenil, da Nikon od zdaj nima biti patrijarh nego prost muh.

Čez teden dni 12. decembra, so izvršili obsodbo. Nikona so pripeljali v malo cerkev,

je ravno istega dne obiskal tudi grof Andrássy. Grof Šuvalov je vredniku „Pest. Corr.“ rekel, da nima nobenih novih predlogov staviti, ker car in cesar sta v tem eno misli, da hočeta izvršiti berlinsko pogodbo. So sicer nekatere manjše zadeve med obema državama in po želji carovi prišel je v Budapešt, da reši te zadeve. To nekako potrjuje nazore dopisnika „Politike“, ki trdi, da ste si Avstrija in Rusija čedalje prijaznejši, in da Carigrad je cilj in konec ruske, Solva pa avstrijske politike.

Delegacijski proračunski odsek je zavrnil že več od vlade zahtevanih denarnih svot, namreč 300.000 glđ. za novo ladjo (Citadellschiff), 1,712.000 glđ. za nekatere premembe pri Werndlsovih vojaških puškah, 250.000 glđ. za poskušnje pri vlišanju jekleno-bronastih topov, 200.000 glđ. za 25 trdnjavskih topov, da si sta podadmiral Pökh in vojni minister Bylandt krepko zagovarjala potrebo teh novih naprav.

Ministerska kriza avstrijska se bode rešila še le po dovršenih delegacijah. Novo ministerstvo bode boje sestavil državni denarni minister Hoffman. — V graški „Tagespost“ g. Syz v neki poslanici trdi, da je vse istina, kar je ta list pisal o minist. predsedniku knezu Auerspergu. Tudi glede podkupovanja poslancev pojasnil je on (Syz) reč g. predsedniku državnega zbora tako, da nikakor ni bilo opravičeno sklepati, da je bilo podkupovanje nemogoče. G. Syz hoče o tej po državnem zboru rešeni reči molčati, če ga ne bodo pristili objaviti druge zadeve, ki so z njo v zvezi.

Na Češkem je poslanec Edvard Gregr osnoval novo politično društvo, čigar pravila je deželna vlada že potrdila. Namen društva je potegovati se za narodne pravice in za politično svobodo.

Ogerska zbornica je sprejela od večine sestavljeno adresu. — Glede ministerske krize sploh sodijo, da bode zopet obnovljeno ministerstvo Tiszavo. —

Bosenska deputacija, ki je prišla te dni na Dunaj, da se pokloni cesarju in prosi za združenje Bosne z Avstrijo, odšla je od ondod 13. t. m. v Budapešt. Adresa, ktero hočejo izročiti vladarju, pisana je z latinico; Grki so zahtevali, da naj se pridene tudi adresa pisana s cirilico, a ker so muhamedani rekli, da mora biti potem pisana tudi s turškimi

črkami, ostalo je pri tem, da se izroči samo z latinico spisana adresa. — Katoliški udje bosenske deputacije so na Dunaju obiskali katoliško društveno hišo; pridružil se jim je bil tudi en Muhamedan. — O upravi bosenski se še nič ne vé, samo to poročajo listi, da bodo vsi hrvatski vradniki s Filipovičem vred odstopili, če se bode Bosna vravnala po želji Madjarov. Glavni madjarski vradnik ima neki postati tisti glasoviti Kallay, ki je kot hud nasprotnik Slovačov znan že iz tistega časa, ko je kot avstrijski general-konzul bival v Belemgradu.

Vnauje države.

Na Špnojskem bil je Moncassi, ki je nedavno hotel ustrečiti kralja, k smrti obsojen.

Francoska vlada se prav iskreno poteguje za pravice Grkov in Rusija jo je zagotovila, da jo hoče v tem po vsej moči podpirati. — Konservativni listi objavljajo oklic do mož, ki imajo voliti 3 senatorje ali starašine in jim priporoča edinstvo, da se bodo zamogli v bran postaviti radikalni stranki, ki hoče uničiti starašinstvo, sodnijstvo, vero in vojaštvo, da bi tem laglje šarila po svoji lastni volji.

Turčija pripravlja novo okrožnico do svojih vnanjih poslancev, v kateri se pritožuje, da Rusija ovira povrnitev turških beguncev v Rumelijo, in da hoče na ta način kolikor moč zatreti mohamedansko prebivalstvo v omenjeni deželi. Turčija meni, da bi se najlaglje poravnale po konferenci vnanjih poročnikov v Carigradu. — V Macedoniji vzdignili so se Muhamedani, ki požigajo kristjanske vasi, koljejo prebivalce itd. Razdejanih je že 14 vasi in pomorjenih okoli 300 ljudi. Divjaška turška četa šteje okoli 1200 mož, ktere vodijo turški oficirji, in ki pravijo, da je to odgovor na umetno osnovano vstajo Bulgarov. Vse to priča, da na Turškem res ne bo miru, dokler bode Turek tam gospodoval.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 14. novembra. (Dr. Polit in dr. Rieger o zasedanju Bosne.) Da Srbom ni več zasedanje Bosne po Avstriji, to je umevno; kajti oni so smatrali Bosno vedno kot srbsko zemljo. Kdo ima v tem prepiru med Srbi in Hrvatji prav, je težko

razločiti; to je ravno tako, ko bi se Kranjc in Štajerci začeli prepirati za Koroško; čigava je, ne bi mogel nihče do dobrega dokazati. V takih slučajih odloči meč, in je že odločil, da pripade Bosna Avstriji. Zastopnik ogerskih Srbov, dr. Polit, je tedaj zoper zasedanje Bosne in utemeljuje svojo misel s temi razlogi:

„Avstrija je bila velesila v svoji moči in svoji politični svetovni nalogi, ko je razbila turško moč in vedno bolj prodirala proti istoku. Tačas so vsi balkanski kristjani nanjo upali. S tega stališča morala bi se tudi zdaj Bosna zasesti. Pa žalibog, politika Avstrije se je pred sto leti spremenila, in hoče od tega časa ravno nasprotno doseči, namreč Turčijo ohraniti in sužnost kristjanov turških za večne čase zagotoviti. Pa vkljub temu se je čedalje očitneje kazalo, da Turčija nema obstanka. Od te dobe začela je avstrijska politika lavirati in hoditi polovičarskim potom, zdaj za Turke, zdaj za kristjane. V tej polovičarski luči vidimo tudi zasedanje Bosne. Avstrija je morala svoj vpliv na vzhodu braniti, pa za ta namen ni bilo treba zasedanja in podjarmljenja. Mala srbska država 3—4 milijonov duš ne more Avstriji nevarna biti; saj so tako vse srbske zemlje v oziru prometa od Avstrije odvisne. Kakor se kaže in govori, zgodilo se je zasedanje zoper kristjane in Slovane; to je nevarno, ker bo razkačilo vse balkanske Slovane, da se bodo zoper Avstrijo združili, in tako se bo to združenje ravno s tem doseglo, s čemur se je zabraniti hotelo. Zamerili se bomo s tem tudi Rusom. Pa tudi denarja nemamo. Mi bomo izdali milijone za zboljšanje dežele, drugi jo nam bodo pa pozneje vzeli, in se v pest smejala, da smo jim zemljo tako lepo preredili.“

Tako dr. Polit. On se vé da govori s srbskega stališča. Srbom je pa vse eno, kako se nam Slovence in Hrvatom godi. Za nas je pa ravno bolje, da si svoj položaj okrepčamo z Bosno. Ako jo pustimo Srbom, potem bodo nas Slovenci in Hrvate počasi germanizirali. Srbi so še večji seperatisti, ko Hrvati; njim je le za srbske dežele, ali za one, ki mislijo, da so srbske, tako Dalmacija, Krajina in Slavonija. Za nas Slovence pa jim ni dosti mar, če nas nemška mora potlačiti. Mi Slovenci in Hrvati moramo biti za zasedanje, sicer smo večno preslabi, da v Avstriji do veljave pridemo. Hrvati pa nas ne smejo zapustiti, ker ravno v nas najdejo čvrsto pomoč proti prevagi močnejega srbskega plemena in duha.

Jako zanimive so tudi misli dr. Riegera o tej zadevi, misli, ki jih je slavni voditelj česki izrazil v českem klubu. On pravi na blizo to-le:

„Potreba Bosne se je pokazala zaradi Dalmacije. Vprašanje je pa, kako se nam Čehom ta stvar vidi. Kot Slovani želimo slovanskim bratom vse dobrote, ki si jih sami želé. Nam je vse jedno, je-li Bosna v srbskih ali hrvatskih rokah, samo da je v slovanskih. Drugače pa mislijo Hrvati. Oni so že od nekdanj mislili na Bosno, ter hočejo v Zagrebu narediti arenišče za Jugoslovane. Za Čeha pa ne vidim nobega dobička, posebno če se Bosna z Ogersko zveže. Ako se pa združi z Dalmacijo in Čislantano, potem tudi nemamo drugega dobička, kakor več plačati, kakor je rekel enkrat Ljubiša „la koruna česka paghera“ (česka krona bo plačala). Le obrtniki bodo imeli nekaj dobička. Vpraša se, kaj se ima z Bosno in Hercegovino zgoditi? Ko bi Avstrija združila vse svoje Jugoslovane in naredila v Zagrebu arenišče in ognjišče za vse Jugoslovane, potem

a ne v sabor, ker so se bali prostega naroda; v cerkvi so se zbrali arhieriji in tudi mnogi bojarji. Patrijarha sta prečitala Nikonu zaključek zbora ter mu odvzela patrijarške znakove; Nikon se še tudi zdaj ni mogel zdržati nego ju je hudo zmerjal. Narod je zvedel, da bodo drugi dan odpeljali Nikona iz Moskve ter se je zatoraj trumoma zbral po ulicah in trgih. Zatoraj so Nikona odpeljali tajno po drugem potu v Ferapontov samostan.

Gosudar je poslal Nikonu za pot kožuh in denarja ter ga prosil za blagoslov. Ali Nikon ni sprejel carjevega dara niti hotel dati blagoslova.

Tako se je končala ta Nikonova zadeva. V mnogem je bil kriv sam, ali imel je tudi velikih razlog. Veliki zbor je njega obsodil radi dokazanih in nedokazanih krivic, ali je zato pohvalil in potrdil skoraj vse naredbe njegove o cerkvi in cerkvenih knjigah. Ali nered v cerkvi se ni dal odstraniti, tako velik je narastel in tako čvrsto se je ukoreninil. Med bližnjimi carskimi ljudmi je bilo mnogo tajnih odpadnikov; za časa, ko je živel Nikon v Voskresenskem samostanu in kasneje v pro-

guanstvu v Ferapontovem, so se ti ljudje osmehili. Njim se je posrečilo osloboditi vse početnike razkola ter jih poklicati iz prognanstva, kamor jih je bil Nikon poslal. Le ti starešine, vrnivši se v svojo domovino, niso mirovali, nego so podpirali razkol, da se je dalje širil. Pri Rusih se je že od zdavnaj razvila nerazumna vera, ktera je držala samo na besede in obrede, ali pravega zapopadka o veri ni bilo skoraj nikjer najti. Sv. evangelje, križ in imena svetnikov so upotrebljavali za čarodejstva in različne druge zagovore; razmnožilo se je svetoblinstvo in licemerstvo, razne prikazni, lažna proročanstva, čudeži in druge uorčije. Take ljudi je bilo lahko zmamiti v razkol, tem laglje, ker se razkolniške vodje niso zdražali pred nobeno stvarjo! Oni so izmišljevali razne prikazni, čudeže, proročanstva, verovali so v čarodejstvo in vražarije. In ko je na Nikonovo popravke pristal sam veliki zbor in tudi posvetne oblasti (l. 1666), začeli so voditelji razkola buniti narod proti oblastim in uvedenemu redu.

(Dalje sledi.)

bi to središče tudi druge Jugoslovane, Srbe in Črnogorce, k sebi potegnili. Kjer se to središče naredi, tam je tudi težišče (schwerpunkt). Ako pa Avstrija svoje jugoslovanske dežele razdrobljene pusti, potem se bo središče in težišče napravilo izven države, morda v Belemgradu, in bo še avstrijske Jugoslovane k sebi potegnili. Na Dunaji Hrvatom še ni veter posebno prijazen, to so zvedeli hrvatski poslanci v Pešti. Pa to ni bila zadnja beseda. Moč storjenih dogodkov, korist države in dinastije bo končno premagala madjarske spletke. Pa naj se stvar obrne, kakor se hoče, za Jugoslovane bo zmirom dobro; združili se bodo, ali pod Avstrijo, ali pa izven Avstrije."

Tako jasno in prepričljivo pač še ni nihče govoril o tej zadevi, ko slišimo tu Riegera govoriti. Omeniti le hočemo, da smo enake misli tudi mi že večkrat izrazili v vvodnih člankih. Tako jasno pa vendar nismo dokazali potrebe zedinjenja vseh Jugoslovanov, (tedaj tudi zedinjenja Slovencev), ko to stori Rieger: „Ako so avstrijsko-jugoslovanske dežele razdrobljene v drobne koščke — Hrvatsko, Kranjino, Reko, Dalmacijo, Kranjsko, Štajersko, Koroško, Istro, Trst, Goriško, — potem se bo naredilo središče in težišče jugoslovanstva izven države in bo te koščke z magnetično močjo k sebi potegnili.“ Ta dokaz je tako jasen in neovrgljiv, da ne potrebujemo nobenega drugega več za trditev, da mora Avstrija vse Jugoslovane s Hrvatsko združiti, da mora tudi Slovenijo zediniti in zedinjeno zopet združiti s Hrvatsko.

Rieger ima prav, tako mora biti.

Pristavimo le še, da je tudi dr. Brauner rekel v českem klubu, naj česko časnikarstvo povdarja, da Čehi niso na vsak način za zasedanje Bosne, ampak da je to odvisno od tega, v kakem duhu se bo v Bosni ravnalo. V dogovoru in v zvezi z Rusijo bi radi videli Avstrijo v Bosni, če pa hočejo Madjari ves dobiček za se obdržati, potem je stvar drugačna."

Iz Novomeškega okrajnega glavarstva 13. novembra. (Občinske seje.) Kakor se čita po slovenskih časnikih, je že veliko občin izvolilo dr. Jan. Bleiweisa za častnega srenjčana glede njegovih neprecenljivih zaslug, ki si jih je po svojem javnem delovanju za slovenski narod pridobil. Ta izvolitev se mora goditi, se ve da le v postavnih seji občinskih odbornikov. Dozdaj, kolikor nam znano, ni bilo navada sej okrajnemu glavarstvu naznanjevati. Novomeško okr. glavarstvo pa je razposlalo 10. oktobra neki ukaz, da mu mora občinski predstojnik za vsako sejo dan i uro naznaniti, da pride kak komisar k seji, ako se glavarstvu potrebno zdi. S tem so pa bojda za občino sklenjeni tudi popotni stroški, ki kmalo znašajo kake desetake. Nekterimi se je čudno zazdelo, da se to določuje ravno v tem času, ko so se snovale priprave za Bleiweisovo svečanost i so ga občine jele voliti za častnega uda? Ali se morda komu kadif, da ljudstvo zaslužne i slavne rodoljube časti?

Domače novice.

V Ljubljani 16. novembra.

(Deželni predsednik vitez Kalina) se je v četrtek z nagličem podal na Dunaj.

(Za kranjske rezerviste in njihove družine) nabralo se je doslej 9739 gl. 21 kr.

(K dr. Bleiweisovi svečanosti) se nam naznanja, da ste g. jubilaranta za častnega občana izvolile tudi občini Šmarjeta in Prečina na Dolenjskem.

(Vsled silnega deževja) nastala je na ljubljanskem mahu že v tretje huda povodenj, ki tamošnjim prebivalcem prizadeva navadno toliko škode, da jim ne bode skoraj ostalo drugega kakor preseliti se v Bosno.

(Valvazorjeve kronike) prišel je na svetlo 45., t. j. XIII. knjige 6. snopič, ki nadaljuje popis far, redov, svetnikov, škofov itd. na Kranjskem. Podobe v tem snopiču ni nobene.

(Brilantna polka), za glasovir uglasbil in velečestitemu gospodu očetu dr. Jan. Bleiweisu o priliki njegove sedemdesetletnice posvetil Ljudevit Hudovernik, bogoslovec. Takó je naslov slovenski poleg francoskega najnovejšej kompoziciji mladega, nadpolnega skladatelja, tiskajočej se v Blaznikovej tiskarni. Dobivala se bode pri skladatelju samemu v semenišči ljubljanskem in na dan slavnosti v čitalnici.

(Izvolile so nadalje občine g. dr. Bleiweisa za častnega občana): Bloke, Moravče Česnice pri Lukovici, Podkraj, Smednik, Poljane pri šk. Loki, Dob, Muljava, Zagorica, Gorenji Logatec, Vič, Velika Loka, Luče, Križ pri Trziču, Slapenska, Šmartno pri Litiji, Št. Vid p. Ljubljani, Vače, Dobrujue. Čitalnice: Vipavska, Idrijska in Bizaviška.

(Sledeče vstanove) so pri mestnem magistratu izpraznjene: F. B. Bernardini 67 gold. 75 kr., Jurij Thalmainer 73 gold. 66 kr., J. J. Schilling 65 gl. 10 kr., Hans Jošt Weber 78 gold. 32 kr., A. Raab 98 gl. 88 kr., Janez N. Kraškovic 67 gl. 20 kr., J. A. Tauzoi 51 gl. 45 kr., J. F. Sinn 48 gl. 30 kr., J. B. Kovač 151 gl. 20 kr. in vstanova za posle 50 gl. 40 kr.

(G. Peter Kozler) je podaril Matici slovenski zbirko svojih knjig, časnikov, in tiskovin.

Razne reči.

— Imenovanje. G. Franjo Žepič, dozday učitelj sadje- in vinorejske šole na Slapu je imenovan za asistenta na slov. oddelku Goriške kmetijske šole; tudi Anton Gvardjančič, vincar na Slapenski šoli pride v Goriško kmetijsko šolo za vincarja.

— Iz Kranja 14. novembra se nam piše: Rojak kranjskega mesta, g. dr. Janez Bleiweis je bil danes v seji mestnega odbora za častnega meščana sprejet.

— Dr. Bleiweis a na čast napravi dunajsko akademično društvo „Slovenija“ v ponedeljek 18. t. m. ob 8. uri zvečer komers v Kriške-vi pivarni III. Ungargasse 52.

— Strašna nevihta. Iz Trsta se je po privatnih poročil zvedlo, da je včeraj ondi in v okolici strašna nevihta razsajala. Na morji so se razbile tri ladije srednje velikosti in morje je izstopilo skoraj do srede mesta, cesta do Miramara je vsa razdejana. Najhujša nesreča pa se je pripetila na Brežini, kjer je ob 1/2 2 uri dopoldne strela vdarila v petrolejski magazin, ter prišla po železničnih šinah v podzemeljske hrame in vnela ondi hranjenih 40.000 sodčkov petroleja, tako da je do kamna vse zgorelo.

— Nesreča. Pri Kranjski gori se je včeraj posul železnični nasip, ter zasul čuva-jevo hišo s prebivalci vred.

Eksekutivne dražbe.

16. novembra: 3. Knific iz Smednika, 1 Zupan iz Praprotnice police, oba v Kranji. 3. Binar iz Malega Mrašova, 3. Šinkovic iz Zasavja, 3. Gregorič iz Št. Jerneja, 3. Beifus iz Jesenic, vsi v Kostanjevici. 3. Ločnikar iz Dorfarjev, v Loki. 3. Steržaj z Jezera, 3. Sterle iz Knežnje njive, 3. Meden iz Osredka, 3. Frank iz Loža, 3. Hiti iz

Raven, vsi v Ložu. 3. Erlah iz Weissenfelsa, 1. Božič iz Javornika, oba v Kranjski gori. 3. Hočev- var s Piave gorice, 3. Steh iz Male Račne, 1. Mehle iz Šmarje, 1. Jarc iz Kozarjev, 1. Klančar iz Studenca, vsi v Ljubljani. 2. Občine Dolenjavas in Jezero, 3. Mrze z Broda, 2. Jernejčič iz Unca, vsi v Logatecu. 2. Alež iz Urančice, 1. Pirc iz Kosez in Podkota, oba v Kamniku. 2. Polšak iz Erzolja. 1. Žgur iz Poddrage, oba v Vipavi. 2. Boje iz Dolenjevasi, 2. Knoi in Merhar iz Ribnice, 2. Miklič iz Podtala, 1. Koša iz Zapotoka, vsi v Ribnici. 2. Vodopivec iz Petelin, 2. Penko iz Nadajnega sela, oba v Postojni. 2. Petrič iz Podgorice, v Lašičah. 3. Krušič z Razdrtega, in 3. Erjavec iz Gaberč, oba v Senožečah.

18. novembra: 3. Herxel in 3. Novak v Ljubljani. 3. Pregel iz Ustja, 3. Vovs, 2. Zupan iz Prerenske njive, 2. Erjavec iz Jelenja, 1. Habič iz Goliša, vsi v Litiji. 2. Puhar in Konec v Kranji. 2. Poznik iz Kamne gorice v Radolici. 1. Strukelj iz Strukljeve vasi v Loži. 1. Trebčeve reči iz Ostročnega brda v Postojni.

Umrli so:

Od 12. do 13. novembra: Franc Škofič, hiš. pos. 45 l., za trdenjem jeter. Jožefa Schlegl, zaseb. 69 l., za vtriplj. možganov.

G. PICCOLI,

lekar v Ljubljani, na dunajski cesti „pri angelju“.

priporoča:

1. **Tr. Rh. Comp.** spleh imenovana

Franc-ova esenca,

izvrstno pomaga zoper vse notranje bolezni v želodecu, pri telesnih zaprtijah, hemoroidih itd. Ta tinktura se vsakej družini najgorkeje priporoča, ker je že veliko tisoč ljudem k zdravju pripomogla. Steklenica

s podukom o rabi vred velja 10.

2. **Dr. Mora-ovo** zdravilo zoper mrzlico pomaga pri tej bolezni neizmotljivo, steklenica velja 80 kr.

3. **Malinčni sok** (Himbeerabguss) iz domačih, gorskih malin, v steklenicah, ki drže 1 kilo — po 80 kr. — Temu, ki več kupi, še ceneje.

4. **Anaterinina ustna voda**, steklenica velja 60 kr., in z obni prah, škatlica po 40 kr.

5. **Prah** za pokončanje bolih, ščurkov in drugega mrčesa iz pravih dalmatinskih rož, paket po 10 kr.

6. **Homeopatična apoteka**, popolnem uredjena po prof. Haagerju:

1 steklenica jagodie velja 10 kr.

1 steklenica tinkture velja 20 kr.

Vsako naročilo se natanko po naročilu pripravi v zahtevanej stopni močno.

7. **Dorsch — ribje olje**, se rabi zoper škrofelje, škrofelnačne kóstne bolezni, sušico, kašelj itd., steklenica velja 60 kr., z železodürom 1 gl. Gospod G. Piccoli, lekarničar v Ljubljani.

Kašelj in teška sapa sta me hudo nadlegovala, zato sem po zdravnikovem nasvetu tri mesece zavžival Vaše Dorschevo ribje olje z železodürom. — Že po zavžitji nekoliko steklenic sem čutil velike olajšanje, — zdaj pa se imam samo izvrstnej zdravilnej moči tega olja zahvaliti, da sem kašelj čisto odpravil, in svoje zdravje zopet zadobil. Zato morem to zdravilo očitno najgorkeje priporočiti.

V Ljubljani, dne 9. septembra 1878.

Janez Kilar, trnovski kaplan.

Pismena naročila z naslovom: **G. Piccoli**, lekarna v Ljubljani, se točno izvršujejo proti poštenemu podvzetju. (5)

Prodaja se na prosto roko

senožet,

ki meri 3 1/2 oralov, leži na Brezovici, in trije predali za žito, kterih vsaki meri od 90 do 100 mernikov. Prodajo se tudi mize, skrinje, mesingaste pipe in drugo hišno orodje.

Ob nem se odda stanovanje s tremi sobami in drugimi potrebnimi prostori, in posebej še 2 kleti.

Več se vze na sv. Petra cesti št. 90, nova 37. (1)

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.